

NATO A BOJ PROTI TERORISMU

Jak Severoatlantická aliance podporuje boj proti terorismu

Alianční Boeing E-3 Sentry, známý jako AWACS, sloužící k dohledu a kontrole vzdušného prostoru. Tyto letouny Aliance vyslala např. do USA po útocích 11. září 2001. Zdroj: NATO

Milníkem v boji proti terorismu byly pro NATO teroristické útoky z 11. září 2001 v USA, kdy Aliance poprvé aktivovala princip kolektivní obrany a udala precedent, podle kterého přímá vojenská invaze již není nutnou podmínkou k aplikaci článku 5 Washingtonské smlouvy. Terorismus se stal pro NATO klíčovým tématem, neboť se naplno projeвило, že může představovat přímou hrozbu pro bezpečnost obyvatel jejích členských států.

Jak bojovat proti terorismu?

Na rozdíl od tradičních vojenských konfliktů při obraně proti terorismu nestačí samotné vojenské prostředky. Je třeba komplexního přístupu, který kromě vojenských složek (např. pozemních sil) zapojí i ty civilní (např. zpravodajské služby, rozvojovou pomoc). Součástí řešení nutně jsou také stabilní stát a společnost, jež zabráňují rozmachu radikálních hnutí, ze kterých se teroristé často rekrutují. Proto jsou civilní aktivity jako podpora právního státu, policie či soudnictví k potlačení terorismu nezbytné.

Role NATO v boji proti terorismu

Za boj proti terorismu a ochranu obyvatel a kritické infrastruktury před teroristickým útokem jsou primárně odpovědné členské země, role NATO je podpůrná, ale důležitá. Její největší potenciál spočívá v koordinaci akcí členských a partnerských zemí. NATO usnadňuje sdílení zpravodajských informací, poskytuje prostor pro diskusi či předchází zdvojování schopností, čímž šetří tak prostředky a zefektivňuje činnost jednotlivých států.

Protiteroristické operace NATO

Vůbec první protiteroristickou operací NATO bylo vyslání letadel AWACS na hlídání vzdušeného prostoru USA (2001-2002) po útocích z 11. září 2001. Další takovou operací byla námořní mise "Active Endeavour" k monitorování východního Středomoří (2001-2016). NATO se také podílí na činnosti mezinárodní koalice bojující proti ISIS (od 2016).

Co je to terorismus

Terorismus je formou násilí nebo hrozby násilí. Je vykonáván skupinami či jednotlivci, kteří vědomě útočí na civilní obyvatelstvo a nebojující příslušníky vojska s cílem ovlivnit chování a akce cílené populace a/či vlády, a dosáhnout tak vytyčených cílů.

3 alianční principy boje proti terorismu

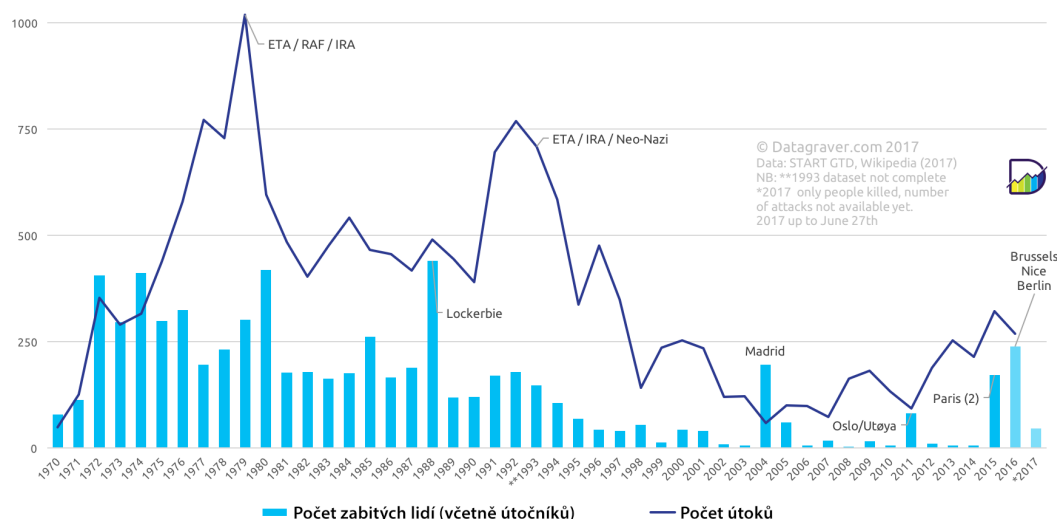
- » **Sdílení informací** mezi členy (zpravodajské služby, vzájemné konzultace, strategické analýzy) je klíčové: velká část prevence terorismu je zajišťována právě zpravodajskými službami, neboť jedině ty mohou identifikovat hrozbu ještě před tím, než se útok odehraje. Podporou sdílení informací může NATO zlepšovat schopnosti jednotlivých států při potlačování hrozby mezinárodního terorismu. S cílem zlepšit sdílení informací proto NATO v roce 2017 vytvořilo např. Intelligence Liaison Unit (ke sdílení informací zpravodajských služeb členských a partnerských zemí NATO) nebo Joint Intelligence and Security Division (vytváří strategické analýzy).
- » Pro **posilování schopností** k ochraně a reakci na teroristické hrozby. NATO mj. vyvíjí technologie k ochraně vojáků a infrastruktury před teroristickými útoky, např. prostřednictvím specializovaných center (Center of Excellence) zaměřených na výcvik a vzdělávání aliančních a partnerských jednotek. V ČR je ve Vyškově Centrum na obranu proti zbraním hromadného ničení, v Turecku Centrum na obranu proti terorismu.
- » NATO **rozvíjí spolupráci** s partnerskými zeměmi a mezinárodními organizacemi, protože terorismus je problémem globálním a k jeho řešení je potřeba celostního přístupu. Kromě toho se nejefektivnější boj proti terorismu odehrává tam, kde jsou radikální organizace zakořeněny nejvíce. Proto je podpora a budování stability ohrožených států zásadní i pro bezpečnost členských států NATO. Nástrojem pro tuto aktivitu je spolupráce s OSN, Evropskou unií a OBSE, a také vědecký program spolupráce Science for Peace and Security Programme (SPS), jehož cílem je rovněž usnadnění komunikace partnerských expertů s aliančními a zlepšení porozumění, detekce a reakce a mezinárodní terorismus.

„Ve 21. století NATO na zajištění bezpečnosti nestačí samo. Potřebujeme partnery – a upřímně, naši partneři potřebují nás. Politická řešení, ekonomická pomoc a rozvojová činnost musí jít ruku v ruce. Musíme se zaměřit jak na příčiny, tak na důsledky terorismu.“

Anders Fogh Rasmussen, generální tajemník NATO
(10. 9. 2010, Madrid)

Teroristické útoky v západní Evropě 1970-2017

Bibliografie a zdroje k tématu:

- » NATO (2017): Countering terrorism. Brusel: NATO, <http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_77646.htm>
- » NATO (2012): NATO's policy guidelines on counter-terrorism: aware, capable and engaged for a safer future. Brusel: NATO, <http://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_87905.htm>
- » Jamie Shea (2002): NATO and Terrorism. The RUSI Journal, 147:2, 32-40.
- » Ministerstvo vnitra ČR (2013): Strategie České republiky pro boj proti terorismu. Praha: MVČR <<http://www.mvcr.cz/soubor/strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf>>
- » Hajnalka Vincze (2017): NATO: Assessing the Alliance's Counter-Terrorism Efforts. Terrorism Monitor, Volume: 15 Issue: 8, <<https://jamestown.org/program/nato-assessing-alliances-counter-terrorism-efforts/>>
- » Aktuálně.cz (2017): Američané vyloučili NATO z boje proti terorismu. Je ironické, že ho chtějí zpět, říká expert. Aktuálně.cz, 24. 5. 2017, <<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/americane-nato-sami-z-boje-proti-terorismu-vyloučili-ted-je-r~ddc0f9ae405311e7a6500025900fea04/>>
- » Renée de Nevers (2007): NATO's international security role in terrorist era. International Security, Volume 31, Number 4, s. 34-66.

Pokud budete mít zájem o další informace k tomuto tématu, neváhejte se obrátit na:
Informační centrum o NATO
Jungmannova 17, 110 00 Praha 1
info@natoaktual.cz
tel.: 221-506-758